

Motion till riksdagen 2025/26:1438

av Patrik Lundqvist m.fl. (S)

Rättvis och tillgänglig tandvård för hela svenska folket

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att säkerställa att tandvård ges på liknande villkor som övrig sjukvård samt att ge regionerna ökade möjligheter att se till att målet uppnås och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Tandvården är den del av hälso- och sjukvården där marknadslogiken fått störst genomslag.

Vi vet alla att tandvården inte fungerar som den övriga vården. Både vad gäller kostnader för individen och styrningen av tillgänglighet, rättigheter och möjligheter att ta del av den skiljer det sig enormt.

Det finns visserligen några delar där allmänna försäkringar går in, och det finns försök att hålla priser på en någorlunda liknande nivå via tex tandpriskollen som TLV tillhandahåller och tandvårdsbidraget m.m.

Men det räcker inte långt, utan är snarare plåster på ett dysfunktionellt system.

Det är dags att behandla tänderna som en del av kroppen. Ingen ska behöva leva med dåliga tänder på grund av sin ekonomi eller boendeort. Personer med låg inkomst eller låg pension har sällan råd att gå till tandläkaren. Dålig tandhälsa kan leda till infektioner, tandlossning och åderförkalkning som kan vara en orsak till hjärtinfarkt. Inflammationer i munnen är ett hot mot det allmänna hälsotillståndet. De flesta anser idag att tandvården ska likställas med övrig sjukvård. Det ska inte skilja sig om du söker vård för tänderna eller hjärtat. En jämlik tandvård ökar också folkhälsan och ger därmed också en mer jämlik och jämställd hälsa, och kan spara pengar för staten och det offentliga på andra områden.

För varje folktandvårdsklinik finns det (fler än) tre privata mottagningar. Dessa mottagningar tenderar att etablera sig i storstadsområden och konkurrera på platser där

det finns utbildad och verksam tandvårdspersonal. Utanför storstäderna skapar det utmaningar, till exempel i regioner som kämpar för att ordna bemanning på sommaren och redan har ett underskott av tandvård jämfört med befolkningens behov. Regionernas övergripande ansvar träder in när en klinik lägger ner utan att en ny kommer i dess ställe. Det här ställer den regiondrivna tandvården inför utmaningar som inte den privatdrivna tandvården har. Därför måste regionernas möjligheter att planera tandvården i sina län öka. Det gäller särskilt när regionens samlade tandvårdspotential, den regiondrivna och privatdrivna tandvården, behövs för att möta befolkningens efterfrågan.

Patrik Lundqvist (S)

Sanna Backeskog (S)

Kristoffer Lindberg (S)

Linnéa Wickman (S)